

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Milana Lipovského a sudcov JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Aleny Šiškovéj na neverejnom zasadnutí 24. júla 2013 v Bratislave v trestnej veci obvineného **T. V. a spol. pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny** podľa § 296 Tr. zák. a iné, o sťažnosti prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, z 24. mája 2012, sp. zn. Tp 42/2012, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť prokurátora **sa z a m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e

V predmetnej trestnej veci sú obvinení T. V., M. A., M. Š., M. Š. a Ing. M. S. trestne stíhaní za zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 296 Tr. zák., obvinený T. V., M. A., M. Š. a M. Š. aj za zločin legalizácie príjmu z trestnej činnosti čiastočne v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1, § 233 ods. 1 písm. a/, ods. 3 písm. c/, ods. 4 písm. a/, písm. c/ Tr. zák., zločin falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1, ods. 3, ods. 5, ods. 6, ods. 7 Tr. zák., obvinený T. V. za zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. c/, ods. 4 písm. c/ Tr. zák., obvinený M. A. za zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. c/, ods. 4 písm. c/ Tr. zák., obvinený M. Š. za zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. c/, ods. 4 písm. c/ Tr. zák., obvinený M. Š. za zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2 Tr. zák. a obvinený Ing. M. S. za zločin legalizácie príjmu z trestnej činnosti čiastočne v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1, § 233 ods. 1 písm. a/, ods. 3 písm. c/, ods. 4 písm. a/, písm. c/ Tr. zák. a zločin falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1, ods. 3, ods. 5, ods. 6, ods. 7 Tr. zák.

Prokurátor 10. decembra 2012 podal na Špecializovanom trestnom súde v Pezinku obžalobu na uvedených obvinených pre označené delikty.

Uznesením Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 26. marca 2013, sp. zn. PK-2T 43/2012, podľa § 244 ods. 1 písm. h/ Tr. por. bola obžaloba odmietnutá a vec vrátená prokurátorovi.

Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. marca 2013, sp. zn. 5 Tost 5/2013, bola sťažnosť prokurátora proti spomínanému uzneseniu súdu prvého stupňa zamietnutá; vec sa teda aktuálne nachádza v štádiu prípravného konania.

V konaní pred podaním obžaloby uznesením sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, z 24. mája 2012, sp. zn. Tp 42/2012, podľa § 76 ods. 3 Tr. por. lehota trvania väzby obvinených T. V., M. A., M. Š., M. Š. a Ing. M. S. nebola predĺžená (zároveň žiadosť obvinených M. A. a M. Š. o prepustenie z väzby podľa § 79 ods. 3 Tr. por. bola zamietnutá; podľa § 80 ods. 1 písm. b/ Tr. por. písomný sľub obvineného M. Š. na nahradenie väzby nebol prijatý).

Proti tomuto uzneseniu súdu prvého stupňa podal prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sťažnosť, ktorou sa domáhal, aby jeho návrhu na predĺženie lehoty trvania väzby obvinených bolo vyhovené.

Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 6. júna 2012, sp. zn. 3 Tost 20/2012, podľa § 194 ods. 1 písm. a/, ods. 2 Tr. por. napadnuté uznesenie sudcu pre prípravné konanie bolo zrušené vo výroku, ktorým podľa § 76 ods. 3 Tr. por. nebola predĺžená lehota trvania väzby obvinených a podľa § 76 ods. 3 Tr. por. táto lehota u obvinených T. V., M. A., M. Š., M. Š. a Ing. M. S. bola predĺžená do 15. októbra 2012 (zároveň podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť obvineného M. A. bola zamietnutá).

Aj po tomto rozhodnutí najvyššieho súdu o predĺžení lehoty trvania väzby obvineným bolo obdobne rozhodované opätovne; uznesením Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, z 25. septembra 2012, sp. zn. Tp 89/2011, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 3. októbra 2012, sp. zn. 3 Tost 36/2012, bola lehota väzby obvinených T. V., M. A., M. Š., M. Š. a Ing. M. S. predĺžená do 15. januára 2013.

Ako už bolo uvedené, dňa 10. decembra 2012 bola podaná na obvinených obžaloba.

Uznesením Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 18. decembra 2012, sp. zn. PK-2T 43/2012, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 3. januára 2013, sp. zn. 1 Tost 48/2012, podľa § 72 ods. 1 písm. e/ Tr. por., v zmysle § 79 ods. 2 Tr. por., s poukazom na ustanovenie § 238 ods. 3 Tr. por., článok 17 ods. 2, ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5, ods.1, ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd obvinení T. V., M. A., M. Š., M. Š. a Ing. M. S. boli ponechaní vo väzbe (§ 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por.).

Je potrebné uviesť, že vzhľadom na právoplatné odmietnutie obžaloby súdom a vrátenie veci prokurátorovi, obvinení na základe rozhodnutí súdov zostali vo väzbe, ale vzťahuje sa na nich predpísaný režim (rozhodujúce orgány, lehoty väzby a pod.).

Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. mája 2013, sp. zn. II. ÚS 18/2013, bolo konštatované, že základné právo obvineného M. Š. na osobnú slobodu zaručené v článku 17 ods. 2, ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a právo na slobodu a bezpečnosť zaručené v článku 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo porušené uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 6. júna 2012, sp. zn. 3 Tost 20/2012; toto uznesenie Najvyššieho súdu bolo zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie (M. Š. Ústavný súd Slovenskej republiky priznal tiež náhradu trov právneho zastúpenia a vo zvyšnej časti sťažnosti nebolo vyhovené).

Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky došlo k vytvoreniu vcelku zvláštnej právnej situácii, keďže obvinený M. Š. je naďalej vo väzbe a bolo zrušené rozhodnutie, na základe ktorého tento bol vo väzbe od 15. júna 2012 do 15. októbra 2012, pričom Ústavný súd vec vrátil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

Z odôvodnenia písomného vyhotovenia nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že po zrušení uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 6. júna 2012, sp. zn. 3 Tost 20/2012 (keďže ním došlo k porušeniu základných práv sťažovateľa, teda obvineného M. Š.) a po vrátení veci Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky je jeho úlohou rozhodnúť o sťažnosti prokurátora proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu

z 24. mája 2012, sp. zn. Tp 42/2012, s prihliadnutím aj na nové okolnosti, ktoré do rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky v označenej trestnej veci nastali.

Ústavný súd v odôvodnení písomného vyhotovenia svojho nálezu tiež konštatoval, že požiadavke sťažovateľa (obvineného M. Š.) na jeho prepustenie z väzby na slobodu nebolo vyhovené, lebo o tejto otázke bude v zmysle relevantných ustanovení Trestného poriadku oprávnený rozhodnúť najvyšší súd pri opätovnom rozhodovaní o osobnej slobode tohto obvineného. Táto požiadavka je však vzhľadom na terajší právny stav v súčasnosti nerealizovateľná.

Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodoval o porušení práva na osobnú slobodu len obvineného M. Š., avšak ústavným súdom bolo zrušené rozhodnutie najvyššieho súdu zo 6. júna 2012, sp. zn. 3 Tost 20/2012. Zrušenie tohto uznesenia podľa výroku predmetného nálezu však je všeobecné a nemalo by sa týkať len obvineného M. Š.. Najmä z odôvodnenia písomného vyhotovenia nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky však na druhej strane je zrejmé, že zrušujúca časť nálezu sa týka len tohto obvineného a len vo vzťahu k nemu je potrebné rozhodnúť o sťažnosti prokurátora proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu z 24. mája 2012, sp. zn. Tp 42/2012. Najvyšší súd si je vedomý určitej rozpornosti medzi výrokom nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky a jeho odôvodnením, ale z celého kontextu vyvodil práve uvedený právny názor, že rozhodovanie sa má týkať len obvineného M. Š.. Najvyšší súd dospel k záveru, že iný výklad nálezu ústavného súdu, že totiž zrušenie napadnutého uznesenia sa týka aj ďalších obvinených, by viedlo k stavu, ktorý by bol právne komplikovaný a ťažko riešiteľný.

Ústavný súd Slovenskej republiky sa vo svojom náleze (podľa jeho písomného odôvodnenia) nezaoberal dôvodnosťou väzby obvineného M. Š., ale konštatoval, že Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol o predĺžení lehoty jeho väzby uznesením zo 6. júna 2012, sp. zn. 3 Tost 20/2012, bez dodržania príslušných ustanovení procesného charakteru. Zodpovedá realite, že obvinenému M. Š. v konaní pred rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 6. júna 2012 nebol doručený odpis sťažnosti prokurátora proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 24. mája 2012, v dôsledku čoho obvinený nemal možnosť vyjadriť sa k tvrdeniam prokurátora (teda protistrany) o odôvodnenosti trvania väzby a vyvracať ich. Tento postup znamená porušenie pravidiel

kontradiktórnosti konania a pochybenie bolo potrebné napraviť poskytnutím možnosti obvinenému, aby sa k spomínanej sťažnosti písomne vyjadril.

Vzhľadom na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý bol v písomnej forme najvyššiemu súdu doručený 9. júla 2013, týmto súdom bol odpis predmetnej sťažnosti v terajšom konaní doručený a na túto reagoval obhajca obvineného svojim písomným podaním, ktorým sa domáhal, aby sťažnosť prokurátora bola zamietnutá a v súčasnosti bol obvinený M. Š. prepustený z väzby na slobodu.

Opačné stanovisko v terajšom konaní zaujal prokurátor, ktorý v písomne podanom vyjadrení trval na svojej sťažnosti z roku 2012 a zároveň navrhoval, aby obvinený nebol z väzby prepustený.

Procesné strany k nastanej zložitej právnej situácii sa v princípe nevyjadrili, resp. nenavrhli riešenie, obmedzili sa len na otázku existencie či neexistencie väzby obvineného M. Š..

Najvyšší súd plniac pokyn vyjadrený v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. mája 2013 prihliadol aj na nové okolnosti, ktoré do rozhodnutia ústavného súdu nastali. Dospel k záveru, že v súčasnosti, teda po viac ako jednom roku od pôvodného rozhodovania o sťažnosti prokurátora je situácia zmenená. Z týchto dôvodov nie je možné uzatvoriť, že dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por. existujú, ako to uvádzal prokurátor vo svojej sťažnosti. Dokazovanie v celej veci veľmi výrazným spôsobom pokročilo, ba dokonca bolo uzavreté názorom prokurátora o potrebe podať obžalobu, čo však súdmi nebolo akceptované. Najvyšší súd zároveň ale konštatuje, že v období od 15. júna 2012 do 15. októbra 2012 tieto dôvody väzby u obvineného Š. existovali, pričom zároveň akceptuje výhrady vyslovené Ústavným súdom Slovenskej republiky vo vzťahu k procesnému postupu pred pôvodným rozhodnutím o sťažnosti. Najvyšší súd pritom poukazuje na svoje stanovisko (pokiaľ ide o existenciu pôvodov väzby) vyjadrené v jeho uznesení zo 6. júna 2012, sp. zn. 3 Tost 20/2012. Je potrebné podčiarknuť, že ide o obdobie od júna do októbra 2012, avšak nie o terajšie obdobie, a to vzhľadom na už spomínaný vývoj dôkaznej situácie a stav po rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky.

Najvyšší súd za tejto zvláštnej právnej situácie dospel k záveru, že v súčasnosti sťažnosti prokurátora proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 24. mája 2012 už logicky nie je možné vyhovieť, a preto opravný prostriedok podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zamietol.

Najvyšší súd si je vedomý situácie, že vlastne existuje v súčasnosti dôvod pre záver o nelegálnosti obmedzenia osobnej slobody obvineného M. Š. od 15. júna 2012 do 15. októbra 2012; túto situáciu bude potrebné riešiť v osobitnom konaní.

Obvinený M. Š. však je vo väzbe aj po 15. októbri 2012 na základe právoplatných rozhodnutí súdov, ktoré neboli v predpísanom konaní zrušené. Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky a súčasným rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bol vyvolaný uvedený stav, avšak nie je v kompetencii Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zrušiť ako nadväzujúce aj rozhodnutia súdov, na základe ktorých je obvinený M. Š. vo väzbe až do súčasnosti.

Každé predĺženie lehoty trvania väzby je samostatným úkonom, ktorý automaticky nenadväzuje na predchádzajúce rozhodnutie o predĺžení tejto lehoty. Pri každom takomto rozhodovaní sa totiž osobitne skúma existencia dôvodov väzby v danej situácii a dôvody na predĺženie jej trvania. V rozhodovanej veci sa stalo tak uznesením Špecializovaného trestného súdu z 25. septembra 2012 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 3. októbra 2012, resp. ďalším rozhodnutím o väzbe (uznesenie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 18. decembra 2012, sp. zn. PK-2T 43/2012, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 3. januára 2012, sp. zn. 1 Tost 48/2012). Ide o samostatné rozhodovanie o väzbe, pričom je otázkou ďalšieho konania posúdiť v súčasnosti legálnosť a dôvodnosť väzby obvineného M. Š..

Najvyšší súd na základe nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky konal v súčasnosti len o sťažnosti prokurátora proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 24. mája 2012, sp. zn. Tp 42/2012, pričom v konaní o sťažnosti súd rozhodujúci o nej, nie je podľa trestnoprávných procesných predpisov oprávnený zrušiť aj nadväzujúce rozhodnutia (pokiaľ by aj bolo možné nasledujúce rozhodnutia o väzbe označiť za rozhodnutia nadväzujúce).

Najvyšší súd na tomto základe zamietnutím sťažnosti prokurátora len konštatoval, že na rozdiel od stavu v roku 2012 v súčasnosti vtedy uvádzané dôvody väzby už nie sú relevantné a nezodpovedajúce by v súčasnosti bolo aj rozhodnutie o predĺžení lehoty trvania väzby od 15. júna 2012. Ako už bolo uvedené, v terajšom konaní nie je možné zrušiť ďalšie nadväzujúce rozhodnutia súdov týkajúce sa väzby a nie je ani možné ustáliť, či v terajšom štádiu u obvineného M. Š. dôvod väzby existuje. Vec bola totiž právoplatne vrátená do štádia prípravného konania, pričom podľa § 76 ods. 3, resp. § 79 ods. 2 Tr. por. rozhodnúť o väzbe obvineného vo forme jeho prepustenia môže prokurátor (§ 79 ods. 1 Tr. por.), resp. sudca pre prípravné konanie za okolností, ktoré predpokladá v uvedených ustanoveniach zákon.

Najvyšší súd po zvážení všetkých uvedených skutočností dospel k záveru, že neštandardnú právnu situáciu je v súčasnosti možné riešiť len zamietnutím sťažnosti prokurátora proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 24. mája 2012, a preto podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. tak rozhodol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 24. júla 2013

JUDr. Milan L i p o v s k ý , v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová